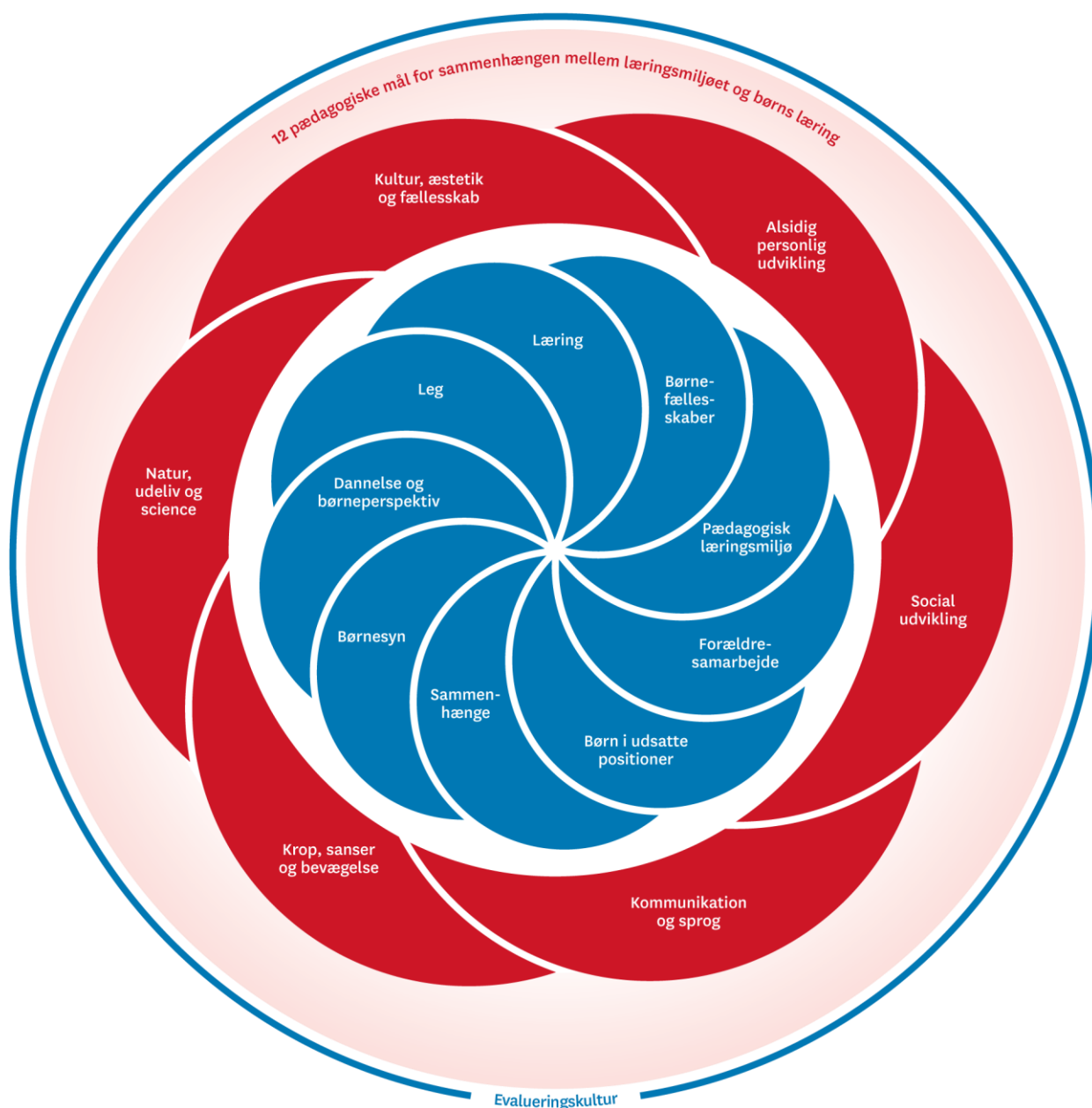

Pædagogisk læreplan for Kløverlykke Børnehus 2024-2025

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Kløverlykke Børnehus er en del af Dagtilbud Als i Sønderborg Kommune. Kløverlykke Børnehus er en kommunal integreret institution fra 0-6 år beliggende centralt i et villakvarter i Hørup by.

Børnehuset er normeret til 40 børnehavebørn og 11 vuggestuebørn. I Børnehuset er der ansat 13 personer.

Børnehuset er indrettet med 3 stuer. 2 børnehavestuer - Uglestuen, børn i alderen 5-6 år og Sommerfuglestuen, børn i alderen 3,1-4 år samt vuggestue – Mariehønestuen, børn i alderen 0-3,1år. Der er to indgange med garderober og toiletter i forbindelse med indgangene. Huset er funktionsopdelt med forskellige lege- og aktivitetsmiljøer med fokus på at udvikle barnets kompetencer og fællesskabsfølelse.

Børnehusets formål er, at det skal være et trygt og indbydende sted, hvor det enkelte barn trives, dannes og udvikles. Barnet skal møde udfordringer på det personlige, følelsesmæssige, intellektuelle og motoriske område. Alt i samvær og fællesskab med andre både børn og voksne.

Alle børn er tilmeldt en forældrebetalt frokostordning, som også indebærer for- og eftermiddagsmåltid, hvor maden leveres fra Fru Hansens kælder, og tilberedes af vores to køkkenmedarbejdere.

Vores legeplads grænser op til et grønt område med en lille indhegnet sø. Legepladsen er kuperet og har bl.a. klatreområde, gynger, cykelbane, små legehuse, sørøverområde, bålsted, sandkasse, rutsjebane og mulighed for at boltre sig i store træer.

Vi bestræber os på at have et aktivt ude liv på legepladsen og i lokalområdet. Vi lægger vægt på, at miljøet er inspirerende, indbydende og motorisk udviklende.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

De fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Børnesyn:

I Kløverlykke Børnehus er det at være barn en værdi i sig selv – positivt livssyn, hvor der er respekt for det enkelte barn og en tro på, at alle er værdifulde, og alle har udviklingsmuligheder. Vi møder barnet med et syn på, at det kan – vi tror på det. Anerkende der hvor barnet er udviklingsmæssigt, tage udgangspunkt i barnets styrker og ikke i fejl og mangler. Vi har fokus på at skabe læringsmiljøer, hvor nærvær og tryghed prioriteres. Vi justerer os følelsesmæssigt efter barnet og er opmærksomme på, hvor barnet er lige nu.

Dannelse og børneperspektiv/leg/læring/børnefællesskaber:

I Kløverlykke Børnehus er det vigtigt, at barnet bliver involveret og får medindflydelse, det skaber lysten til at lære. Vi lytter til børnenes ideer og omsætter dem, så vidt det er muligt inden for de fastlagte rammer og det pædagogiske læreplanstema, som vi arbejder med i løbet af året. Læringsrummene i huset er en vekselvirkning mellem læringsrum, hvor den voksne er aktiv deltagende men også læringsrum, hvor barnet selv eller med andre børn kan udfolde sig frit i leg uden en voksen.

Vi ser vigtigheden i børnenes leg, og at børnene får plads til at udfolde sig og derved skabes en kultur, hvor børnene drager omsorg for hinanden.

Personalet er omstillingsparate og opmærksomme på børnenes signaler og hvor børnenes interesse ligger, og er gode til at ændre på det, som er planlagt.

Personalet er bevidste om, at børn lærer forskelligt – og er parat til at lære på forskellige tidspunkter. Børn lærer hele dagen – både i de daglige rutineopgaver og i de planlagte aktiviteter.

Ved at inddrage barnet skaber det lyst, nysgerrighed og mod på at lære mere og nyt.

Læring foregår i samspil med andre, jo bedre relation jo bedre læring. Personalet er opmærksomme på børns fællesskaber. Vi lærer sammen og den fælles læring skaber fælles erindring. At øve sig er en del af læreprocessen, og den voksne understøtter barnets refleksion over egen læring, samt at det er okay at fejle.

Vi italesætter – dialog er vigtigt – de voksne hjælper barnet med at sætte ord på for eksempel i konflikter eller i deres valg, og hjælper og guider dem videre.

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

I Kløverlykke børnehus inddeles børnene i mindre børnegrupper om formiddagen, hvor der er tid til fordybelse og nærvær. Hvor aktiviteter bliver tilrettelagt alt efter børnenes udviklingsniveau og interesser.

De små børnefællesskaber gør at – der øves på at dele med hinanden og hjælpe hinanden. Disse små fælles lege/aktiviteter danner grobund for en start til at danne relationer og små venskaber. De voksne er hele tiden tilstede og nærværende for at støtte og guide dem i løbet af dagen i de små aktiviteter og leg. Tryghed, omsorg og nærvær er nøgleordene.

Bevidstheden om at børn lærer forskelligt og på forskellige tidspunkter, og at nogle børn har brug for en eller anden form for fysisk aktivitet fx inden en stillesiddende aktivitet.

Vi skaber nogle læringsrum i løbet af dagen, hvor børnene er medbestemmende. Fx når vi inddrager dem i beslutninger om "Hvor skal vi på tur hen i dag", eller "Hvilken sang vil du gerne synge i dag til samling."

Vi voksne ser os selv som rollemodeller for børnene. Hvordan vi taler sammen og hjælper hinanden i alle situationer.

Legen er en stor del af vores hverdag og vi arbejder løbende på, at skabe de bedste rammer for at den kan udfolde sig. Vi skaber legezoner, hvor børn kan lege uforstyrret i større og mindre grupper. Vi har fokus på, hvordan børnene bruger rummene og lytter så vidt muligt til deres ønsker.

Vi har altid fokus på, om alle børn har relationer og er en del af fællesskabet. Legen viser dette tydeligt. Som voksne kan vi derfor være deltagende og understøtte legen, så den giver muligheder for alle. Vi er opmærksomme på, hvad børnene er optaget af at lege og understøtter dette f.eks. ved indkøb eller at skabe nye rammer.

Vi mener, at det er meget mere lærerigt og sjovere for børn, hvis de mødes og inspireres i de lege, de selv byder op til. Leg på børnenes egne præmisser i barn til barn relationer med lidt personaleinspiration lige der, hvor det enkelte barn befinder sig i udviklingen, det er noget der rykker på barnets positive udvikling.

En stor del af dagen er der mulighed for at lege på tværs af alder og rum. Vi oplever, at børnene har meget glæde af hinanden på tværs af alder, dette skaber nye lege, tryghed og et inspirerende legemiljø.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger. ”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Igennem hele livet sker der læring, men den største læring sker i barndomslivet, og bedst gennem positive relationer både til børn og voksne. I Kløverlykke Børnehus vægter vi, at alle børn får lige muligheder for at trives og udvikles. Vi skaber forskellige muligheder for læring i form af leg og planlagte aktiviteter.

Vi er inspireret af de tre læringsrum:

Det voksenskabte læringsrum, hvor den voksne går foran barnet med læring og guidning.

Det voksenstøttede læringsrum, hvor den voksne går ved siden af barnet. Den voksne støtter, udvider og udvikler legen og aktiviteten sammen med barnet.

Det frie læringsrum, hvor den voksne går bag ved barnet og skaber muligheder og udfordringer gennem et tilrettelagt miljø.

Læringsmiljøet i Børnehuset tager udgangspunkt i en rimelig fast struktur i løbet af dagen med faste rutiner, som giver børnene mulighed for genkendelighed og derved skaber tryghed og mulighed for, at børnene bliver mere selvhjulpne.

For eksempel når børnene fra Sommerfuglestuen kommer ind fra legepladsen, er der en fast rutine, som børnene kender. De ved, når de har taget overtøjet af og vasket hænder m.m., at de skal gå ind på stuen og sætte sig på et stort tæppe med fx en bog. Dette skaber en genkendelighed, og denne kultur/rutine har hjulpet til selvhjulpnehed og tryghed: Barnet ved, hvad det skal gøre, og hvad der skal ske. Yderligere skabes der en rolig atmosfære i garderoben, da børnene efterhånden, som de har fået tøjet af, går ind på tæppet, så de sidste børn kan blive færdige i deres tempo.

Eller for eksempel når vi er på turdage i løbet af ugen, så har børnene mulighed for at opleve andre læringsmiljøer i andre omgivelser ved skov og strand, hvor der er plads til fordybelse m.m. Desuden skaber det plads til at opdele de resterende børn, der er hjemme i huset i mindre grupper, så der skabes læringsrum, hvor de kan fordybe sig og danne relationer sammen.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I hele dagtilbuddet i Als er der generel stor fokus på forældreinvolvering og samarbejdet. I Kløverlykke Børnehus vægter vi, at institutionens arbejde foregår i tæt samarbejde med forældrene for at skabe de bedste trivsels- og udviklingsmuligheder for børnene. Vi ønsker et samarbejde, hvor forældrene føler sig hørt, og at vi alle udviser en gensidig respekt for hinanden. Vi har i Kløverlykke Børnehus gjort forskellige tiltag for at opretholde det gode samarbejde:

Vi bestræber os for at følge den røde tråd fra dagplejen/vuggestue til børnehave og senere videre til skole. Når dagplejen har et barn, som skal starte i Kløverlykke børnehus, kommer de på besøg i børnehaven, så dagplejebarnet lærer huset, de andre børn og voksne at kende. Vi indkalder forældre og dagplejer til en opstartssamtale, hvor der er en ligeværdig dialog omkring barnets trivsel og udvikling. Der forventningsafstemmes og velkomstmateriale udleveres. Ligeledes er dette gældende for vuggestuebørnene og deres forældre.

I Børnehuset afholdes der en gang årligt forældresamtaler, hvor kontaktpædagogen informerer forældrene omkring TOPI, sprogvurderinger, Hjernen og Hjertet og barnets generelle trivsel i børnehaven.

TOPI er en del af Hjernen & Hjertets sammenhængende model for arbejdet med barnets trivsel på tværs af sundhedspleje, dagtilbud og skole. TOPI er et simpelt og brugervenligt værktøj, som sikrer systematisk arbejde med den tidlige og forbyggende indsats.

To gange i kvartalet kommer det tværfaglige team bestående af en psykolog, sundhedsplejerske, og tale-høre-pædagog i Børnehuset. Her har personalet mulighed for at få en dialog omkring udfordringer eller problematikker i forhold til barnets trivsel og udvikling. Der kan afholdes konsultative møder, hvor relevante fagpersoner indkaldes og handlingsplaner udarbejdes. Løbende følges der op på indsatserne i dialog mellem børnehuset og forældrene, og efter ca. et halvt år indkaldes der til et opfølgingsmøde.

En gang årligt vælges der et forældreråd med forældrerepræsentanter for børnehuset. Forældrerådet har mulighed for at komme med ideer, ønsker og forslag til, hvad de synes, der skal ske af tiltag i børnehuset. Nogle tiltag har vi haft mulighed for at imødekomme og andre ikke.

Der planlægges forskellige forældrearrangementer som sommerfest, arbejdsfermiddage, lanternefest, julehygge m.m., hvor børn og deres forældre inviteres, for at opbygge et bedre kendskab

til hinanden, og derved skabe mere tryghed for forældre og børn ved overgang fra dagpleje til børnehave.

Involvering af forældrene i vores små projekter, er noget vi ser som en stor gevinst for alle. Foreksempel kan der nævnes: Til vores årlige heldagsudflugt sørger forældrene selv for transport til og fra hytten / forældre kommer i børnehuset og viser deres arbejde (politibetjent) eller laver juledekorationer med de ældste børnehavebørn (dekoratør og blomsterforhandler)

Hvert år har vi et tema "Blomstens uge" hvor alle børnene kommer med hver deres lille blomst, som plantes i vores plantekasser ude på legepladsen.

Vi forventer, at forældrene læser diverse informationer, invitationer, opslag m.m. på vores digitale platform AULA. Vi informerer her forældrene, hvordan vi sammen kan understøtte barnets udvikling og læringsmiljø i forhold til det læreplanstema, vi arbejder med i børnehuset.

Vigtigheden af den daglige dialog med forældrene, har vi stor fokus på. Vigtigheden af de små fortællinger og oplevelser, som barnet har haft i løbet af dagen er med til at opbygge et godt og tillidsfuldt forældresamarbejde. Det giver tryghed og tillid for forældrene (mit barn er blevet set i dag) og derved er det lettere at få en dialog om de lidt sværere ting med forældrene med evt. de udfordringer barnet måtte have. At skabe et godt tillidsforhold mellem forældrene og personalet, kommer barnet til gode.

Børn i udsatte positioner

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Kløverlykke Børnehus har vi fokus på tidlig indsats i et tæt samarbejde med det tværfaglige team og forældrene. Det er vigtigt med en god dialog og tillid til forældrene, så forældrene er opmærksomme på, at det er meget vigtigt, at de er åben med at give tilbagemeldinger på, hvordan hjemmesituationen er, hvis der er forandringer. Vi tager hånd om det – og samarbejder mere fokus på barnet.

Vi tilstræber, at skabe læringsmiljøer der tilgodeser alle børn, og opfanger signaler og handler på dem så tidligt som muligt i samarbejde med forældrene og med det tværfaglige team. Vi bruger arbejdsredskabet TOPI (tidlig opsporing).

Vi tager udgangspunkt i dér, hvor barnet er udviklingsmæssigt, og vi ser barnets styrker frem for svagheder.

I Kløverlykke Børnehus gør vi brug af inklusionspædagogerne, som observerer barnet/børnene i legerelationerne og derefter giver råd og vejledning til personale og forældre omkring de udfordringer det enkelte barn eller børnegruppe har i fællesskabet. Det kan være små ændringer, små bitte tiltag, som igangsættes af personalet og forældrene, som kan være alt afgørende for trivsel i børnegruppen.

Fx får vi nogle gange tosprogede børn, som har svært ved at blive en del af fællesskabet både pga. sproget men også som ny i børnegruppen. Vi arbejder på at skabe relationer til bestemte børn, som de har noget fælles om. Det kommer til udtryk ved, at de børn får faste pladser ved siden af hinanden, holde hinanden i hånden på gåture, opfordrer forældrene til at lave legeaftaler i fritiden.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Howdan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

I Kløverlykke Børnehus er det vigtigt for os i arbejdet med brobygning og passage fra Kløverlykke Børnehus til SFO/skole at tage udgangspunkt i barnets perspektiv, som kan sammenfattes til ”Hvis du vil mig noget, må du først lære mig at kende”.

Vi ønsker at kvalificere og intensivere samarbejdet mellem dagtilbud og SFO/skole – skabe en rød tråd, hvor vi er opmærksomme på passagen fra dagtilbud til SFO/skole både i forhold til de sociale relationer og faglige færdigheder til gavn for barnets trivsel, læring og udvikling. Passagen forudsætter et koordineret samarbejde mellem dagtilbud og SFO/skole i Hørup, således at målet med den pædagogiske indsats og det socialiserende læringsmiljø kan kvalificere og forberede barnet på læringsmiljøet i skolen.

De kommende skolebørn mødes en gang i ugen fra marts måned enten i de tre børnehaver eller i SFOén. Uddelegering af ansvar for aktiviteter planlægges i fællesskab af børnehavepædagogerne og SFO personalet. Faglige observationer af børns relationer og udfordringer sikres i forløbet ved individuel dokumentation.

Børnehaveklasselærerne besøger også børnehaven, hvor de får mulighed for at se og lære børnene at kende i deres vante omgivelser.

Generelt i hele børnehuset styrker vi børnene i, at de bliver mere robuste til overgangene fra hjem til vuggestue, vuggestue til børnehave, fra børnehave til skole. Vi øver bl.a. at vente på tur, sidde stille, skiftes til at vælge og at samarbejde. Børnene øver sig i at fastholde sin opmærksomhed i et kort tidsrum og have fælles opmærksomhed. Børnene øver sig desuden i selv at kunne være i fokus, stå frem og tale højt. Hvilket er en vigtig del af børns dannelse og viden om, hvordan man begår sig i det store fællesskab. Vi arbejder med at styrke børnenes selvstændighed og selvhjulpethed og inddrager her forældrene, så der øves begge steder.

Alt dette er med til at de kommende skolebørn på Uglestuen bliver så kompetent som muligt til kommende skolestart både i form af selvhjulpethed, men også til at være en del af og indgå i et fællesskab, hvor man kan gå på kompromis med egne følelser / vente på tur/ forstå kollektiv besked / tilsidesætte egne behov / lytte og prøve at forstå andre, men også i at hvile i sig selv og være stolt af den man er.

Der afholdes skoleparathedssamtale, hvor der er en god dialog sammen med forældrene omkring konkrete fokuspunkter og indsatser for at sikre barnet de bedste betingelser for en tryk og god skolestart. Yderligere indkalder Hørup Centralskole forældre til kommende skolebørn til informationsmøde med deltagelse af skoleleder, kommende lærer, SFO personale og børnehavepædagogen.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi har fokus på samarbejdet med det omkringliggende samfund, for at give børnene nye læringsmiljøer og kendskab til "eget" samfund, og derved får udvidet deres horisont og lærer om nye muligheder i nærmiljøet, og yderligere opbygger et fællesskabsfølelse sammen med de andre børn fra byens institutioner.

Vi gør jævnligt brug af det kommunale bibliotek, som har flere funktioner. Vi låner bøger, melder os til teaterforestillinger og får højtlesning af bibliotekaren. Børnene får her glæde af byen som læringsmiljø, de samtaler om nye oplevelser både med hinanden og deres forældre. Der ses tydeligt en gensynsglæde, når de møder den venlige bibliotekar.

Hvert år i november måned afholder vi som en fast tradition Lanternefest for børn, forældre, personale og søskende. Børnene har inden arrangementet lavet en lanterne i institutionen med et hjemme bragt glas. Invitationen sendes med forældre hjem, hvor lanternesangen er vedhæftet, så alle kan synge med på sangen. Ca. en uge inden arrangementet deles flyvers ud til alle vores naboer, at vi holder lanternefest. Selve arrangementet starter med at vi går med vores lanterner rundt i byen og synger lanternesangen. Mange naboer sidder uden for deres hus med tæpper og lys, og ellers tænder de lys for os. Afslutningsvis mødes vi ved bålet ude på legepladsen til varm kakao og friskbagte boller.

Vi deltager til børnegudstjeneste hvert år i december, hvor de ældste børn går Lucia, både forældre og bedsteforældre er velkommen i kirken.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed. "

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Der er løbende behov for at iagttage, hvordan børnene bruger de fysiske rammer, at være bevidst om at bruge uderummet og udvikle praktiske strategier, så hverdagen kommer til at fungere for alle. Vi arbejder stueopdelt, men er et åbent hus, hvor der er mulighed for at lege på tværs af stuerne, så alle får mulighed for at bruge de forskellige læringsrum.

Børnemiljøet i Kløverlykke børnehus skal vurderes i et børneperspektiv. Det indebærer, at børnemiljøet vurderes med deres øjne, samt deres oplevelser af børnemiljøet, og medtages i vurdering

af de forskellige lege- og læringsmiljøer afhængigt af deres modenhed og alder. Desuden lytter og observerer vi børnene i legen, så vi kan indrette og udvikle læringsrummene med udgangspunkt i, hvad der interesserer og fanger børnenes nysgerrighed, for derved at skabe fleksible læringsrum efter hvad der interesserer børnene. Det har været vigtigt at skabe ro til fordybelse og plads til aktive lege.

To gange i året afholder vi arbejdsfermiddage, hvor legepladsen vedligeholdes og nye læringsrum bliver etableret.

Vi har inddraget vores personalerum til et legorum, så uglebørnene her kan lege mere uforstyrret i løbet af dagen. Uglebørnene har nemlig et stort grupperum i forbindelse med køkkenet og rummet er også et gennemgangsrum. I legorummet kan børnene spille spil, læser, lege med lego m.m. om formiddagen og eftermiddagen uden at blive forstyrret.

Vores gamle udendørs cykelskur er nu blevet ombygget til et udendørsrum for uglebørnene, et lege-/læringsmiljø, så de her også kan være uforstyrret.

Desuden arbejdes der nu i samarbejde med forældrerådet, at få byggetilladelse og fondsmidler til en lidt større legehytte, så der skabes endnu et lege- og læringsmiljø for de yngste børn.

Vi er bevidste om, at børnenes små forskellige kreative produkter hænges op til pynt og udstilling, og derved at vise /dokumentere for hvilket emne vi arbejder med nu. Der skabes mulighed for dialog mellem barn, forældre og personalet.

I Kløverlykke Børnehus viser vi og hjælper børnene vigtigheden i, at rummene og legetøjet er tilgængeligt og overskueligt for dem. At legemiljøerne er indbydende og opdeler rummene i legezo-ner. I vuggestuen er der billeder på alle legetøjskasserne, så børnene visuelt kan se, hvor legetøjet hører til, og derved skabes der mulighed for at barnet får ansvar og fællesskabsfølelse.

I forbindelse med KIDS tilsynene hvert 2. år (observations- og registreringsværktøj), som er et redskab til vurdering og udvikling af kvaliteten af det pædagogiske miljø i daginstitutionerne. De forhold der vurderes på via KIDS- værktøjet, tager udgangspunkt i forholdene i de danske dagtilbud samt i forskningen om, hvad der udgør pædagogisk kvalitet.

De seks læreplanstemaer

Det der danner grundlag for Kløverlykke Børnehus' pædagogiske kontekst er de nationale pædagogiske læreplaner og de indsatsområder som Sønderborg Kommune ønsker implementeret i dagtilbud Als.

Vi udarbejder smittemodeller ud fra det planlagte årshjul med forskellige emner, hvor de seks læreplanstemaer er "flettet" ind.

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer. ”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse. ”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Det er vigtigt, at barnet er tryk ved de voksne i børnehuset og føler sig værdifuldt. At dagligdagen er genkendelig med en overordnet ramme, er dette med til at styrke barnets personlige udvikling og selvstændighed.

Ved at de voksne er rollemodeller men samtidig giver barnet tryghed og opmuntrer barnet til at udfordre sig selv. Med dette menes, at de voksne anerkender det, barnet øver sig på, så det opfatter sig som dejlig, selvom det begår fejl. Barnet lærer også med hjælp fra de voksne, at sætte ord på egne handlinger og følelser / stille spørgsmål / undre sig / forstå andres behov og holdninger, som måske ikke er ens med deres egen.

Vi er aldersopdelte børnegrupper, når der er planlagte aktiviteter, gåture, samlingsstund og ved spisetid, som betyder at aktiviteten er målrettet en bestemt aldersgruppe, hvorved barnets personlige kompetencer og fællesskabsfølelsen til lige denne aldersgruppe synliggøres. De voksne stiller udviklingsmæssige krav og ansvar ud fra hvor barnets ståsted er, så barnet får succes oplevelser og hermed udvikler sit selvværd – ”jeg er god nok, som jeg er”.

Børnehusets læringsmiljøer inde som ude, danner rammer for de udviklingsmuligheder barnet får, og hvor det giver mulighed for at barnet bruger deres fantasi og kreativitet og blive nysgerrige, så det derved styrker deres udvikling og identitet. Barnets leg kan også afspejle, hvad det fx har set og oplevet på ture i nærmiljøet ved skov og strand, eller input fra de voksne.

Eksempel på læringsmiljø 0 – 3,1 år:

Børnene lærer fra sig: Efter hvert måltid, får børnene en klud de skal vaske deres hænder og mund med. Bagefter går de hen med kluden i skraldespanden. De nye/ynge børn ser og lærer af de store børn. De store børn vil gerne hjælpe de små med, hvor kluden skal hen.

De ældste børn vil gerne hjælpe de voksne, hvis vi beder dem om hjælp. Eks: hente et stykke papir til at få tørret næsen med, eller hvis nogen har tabt en sut på gulvet, hjælper de med at finde den.

Vi arbejder meget med at italesætte følelser, både ved selv at italesætte dem, men også ved at læse bøger som omhandler følelser. F.eks. bogen, Buller er vred, efterhånden som børnene har fået den læst mange gange, bliver den også genkendelig for dem og de kan "læse med".

Vi støtter børnene i at tro på sig selv og prøve tingene af på egen hånd. F.eks. selv at kravle op og ned fra højstolen, den voksne støtter og guider barnet.

Eksempel på læringsmiljø 3,1 – 6 år:

Personalet observerer børnene i leg og er opmærksomme på, om alle er en del af fællesskabet. Hvis der opleves, at et barn ikke helt er en del af fællesskabet, er det personalet opgave, at støtte og guide, hjælpe til, så barnet bliver en del af fællesskabet.

Når der arbejdes i mindre børnegrupper, oplever vi at det er mindre udfordrende at turde være i fokus og udfordre sig selv. På sommerfuglestuen arbejder vi med fortællinger/eventyr ved hjælp af historiekufferter. Vi har oplevet at efter den voksne har fortalt historien, så vil børnene gerne selv fortælle historien og være i centrum.

På uglestuen opdeles børnene i faste grupper, når vi har et fast tema, der er planlagt ud fra årshjulet. Vi tilpasser vores læringsmiljø, så børnene kan lave skoleforberedende øvelser, eftersom mange af dem er kommende skolebørn. Dette gør vi ved at, benytte os af et tilstødende lokale, hvor grupper på skift, kommer ind og beskæftiger sig med emnet. Her er det typisk en pædagog der formidler et på forhånd planlagt forløb. Dette har oftest en varighed på 15-20 min.

Vi skaber læringsmiljøer, f.eks. fælleslege, sanglege, gåture, samling, hvor vi har fokus på at indgå i det store fællesskab. Her har vi fokus på relationer på tværs af gruppen, hvor vi skaber fælles oplevelser, der knytter børnene sammen, og styrker fællesskabet og barnets tilhørsforhold til gruppen.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Med det udgangspunkt at vi voksne går foran – ved siden af og bagved, tilrettelægger vi (i Kløverlykke Børnehus) det pædagogiske læringsmiljø.

Ved at barnet mærker de voksnes interesse for sig, og at de voksne er tilstede, nærværende og brugbare sikrer vi, at barnet får tryghed og mærker, at det bliver set og hørt.

De voksne hjælper derfor barnet med at udvikle positive strategier til både at indgå i socialt samspil samt konflikthåndtering (gå på kompromis og forhandle, udsætte egne behov, sætte ord på, så de øver sig i og lærer at acceptere hinandens forskelligheder)

Vi har fokus på, at alle børn er synlige i fællesskabet. Vi fremhæver deres styrker og anvender disse ressourcer ind i den demokratiske dannelse.

Vores dagligdag og indretning af børnehuset er således, at der er mulighed for at lege og lære i mindre grupper med eller uden en voksen. I planlagte forløb eller aktiviteter tages der hensyn til, hvilke evner og færdigheder, der skal udvikles hos barnet.

De voksne agerer som rollemodel i det pædagogiske læringsmiljø, hvor børnene kan spejle sig i det, de ser.

Herigennem viser vi børnene at have tolerance og forståelse over for hinanden – også selvom der opstår en forskellighed. Vi italesætter over for børnene, hvad de andre børn har af styrker og anvender disse ressourcer ind i den demokratiske dannelse.

Eksempel på læringsmiljø 0 – 3,1 år:

På vuggestuen har vi stor opmærksomhed på at sætte ord på, hvordan vi indgår i et socialt samspil med hinanden. Eksempelvis har vi tre biler børnene selv kan køre på inden på stuen. Når bilerne er fremme, vil mange af børnene ofte gerne køre på bilerne. Her sætter vi voksne ord på børnenes følelser. "Du vil gerne prøve bilen. Lige nu køre xxx på den. Du må lige vente". Her er børnene blevet gode til at vente på tur og udsætte egne behov. Når bilen så bliver ledig igen sætter vi ligeledes ord på. "Så blev xxx færdig med bilen. Nu kan du prøve".

Eksempel på læringsmiljø 3,1 – 6 år:

På sommerfuglestuen oplevede vi, at et barn ikke var en del af legefællesskabet. Derfor sammensatte vi børnegrupperne, sådan at der opstod kontakt på tværs af de eksisterende legerelationer. Vi inddrogede forældrene, og opfordrede dem til at lave legeaftaler med andre børn end dem de altid legede med. Dette imødekom forældrene gerne. Dette tiltag betød, at der opstod en større åbenhed omkring, hvem man leger med / sige til og fra / hvad har jeg lyst til.

Når børnene internt i børnehaven skifter stue, er det en stor begivenhed. Det kan være utrygt og ukendt. Derfor har uglestuen "brobygning", sammen med sommerfuglestuen, fra marts til maj, for de børn der skal skifte stue. Dette gør overgangen nemmere, hvor de er mere trygge ved rutiner og knytter nye relationer til hinanden.

På uglestuen har vi stor fokus på den individuelle sociale udvikling. Især har vi fokus på arbejdet med at kunne udsætte egne behov. Vores læringsmiljø gør, at vi bedre kan guide og vejlede børnene i deres udfordringer. Ved at være tilstedeværende og nærværende.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn. ”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Sprog er mange ting både det verbale og nonverbale sprog og skriftsproget. Gennem alle disse sprog lærer barnet at forstå andres følelser og tanker, men også at forstå sine egne.

I Kløverlykke Børnehus fungerer de voksne som rollemodeller i den daglige dialog f.eks. ved morgenbordet, til samlinger, i leg eller aktivitet, viser barnet hvor vigtigt det er, at andre får at vide, hvad man gerne vil eller tænker på.

Det er den måde, barnet tager de første skridt til at lære, hvordan det skal samarbejde og løse konflikter.

I dagligdagen har børnene fri adgang til bøger, skriveredskaber og andre produkter på stuerne.

I børnehuset rundt omkring hænger der billeder/tegninger, børnenes produkter, rim og remser, så det indbyder til dialog blandt børn, personale og forældre.

Vigtigheden i at forældrene tager ansvar for at skabe dialog om barnets hverdag i børnehuset ved at opsøge de informationer, der er givet via opslagstavle, AULA eller det barnet selv kan fortælle.

I børnehuset gøres der brug af mange forskellige sprogredskaber/materialer, så som sprogvurdering/Sprogtrappen/ Palle Post / Tegn til tale/ sprogkanon / Babblarna bamser.

I løbet af året har vi emner omkring drama, fortælling og eventyr, hvor børnene får mulighed for at eksperimentere med forskellige udtryksformer. Hvor barnets glæde og nysgerrighed er i højsæde

ved positive oplevelser gennem temaerne og derved stimulere børnenes engagement, fantasi, kreativitet og sproglige udvikling.

På Mariehønestuen arbejder vi meget med at sætte ord på for de mindste børn, sætte ord på deres handlinger og følelser. At den voksne sætter ord på, handler om at gøre sproget til følgesvend i alle situationer og benævne handlinger, relationer og følelser. Når de voksne sætter ord på, og er sproglige rollemodeller, udvikler det børnenes sprogudvikling og ved at barnet lærer at sætte ord på deres følelser, bliver barnet klogere på sig selv og andre mennesker. Vi guider og opmuntrer barnet til at bruge sproget, det er en del af den pædagogiske praksis, at vi arbejder med sproget på denne måde.

Vi gør det f.eks. når vi kigger i bøger, der taler vi om billederne, og om hvad vi ser på billederne. Når det lille barn kommer med lyde, prøver vi at gå i dialog omkring, hvad det er, barnet gerne vil fortælle. Vi får sat ord på og har en dialog igennem det verbale sprog, så barnets ordforråd bliver udvidet.

Læringsmiljø 0 -3,1 år:

Aktiviteter som højtlesning, sanglege, rim og remser lægger op til leg med sproget og ordenes betydning. Leg med ord vil ofte betyde, at børn bliver sprogligt opmærksomme. Det er en hverdags aktivitet i vuggestuen, at der bliver læst i bøger, og at der opstår dialog omkring historien i bogen. Vi synger ofte sange og laver sanglege med fagter. Ligeledes har vi fokus på, at vi voksne har en tydelig udtale, og vi støtter og opfordrer børnene til at bruge det verbale sprog.

Læringsmiljø 3,1 – 6 år:

I hverdagen på sommerfuglestuen har vi fokus på at benævne det børnene gør. Vi samtaler om hvad de fx tegner, leger, bygger, læser m.m.

Vi viser interesse for det barnet er optaget af og oplever derved stor motivation hos børnene for at tilegne sig nye sproglige kompetencer. F.eks. læste vi en bog hvor ordet spejlbillede indgår. Ordet blev et fokus ord, som vi arbejdede videre med – ”hvad kan man spejle sig i”? – mens vi spiste fandt børnene ud af, at de kunne spejle sig i en ske.

I forhold til konfliktløsning på uglestuen, lærer børnene kommunikative strategier, ved at lade begge parter få ordret, og at de får følelsen af at blive hørt. Vi bruger ikke så meget tid på hændelsen, men mere at få sat ord på, hvad børnene kan gøre for at undgå, at det sker en anden gang. Vi lærer børnene at sætte ord på deres følelser, håndterer deres vredesudbrud ved hjælp af det talte sprog.

Vi har læsegrupper, som vi benytter os af hver dag, desuden synger vi og bruger rim og remser. Vi skaber et læringsmiljø, hvor det er tilladt at lege med ord, lyde og skøre sætninger. Til frokost samtaler omkring bordet, hvor vi giver plads til hver enkelt barn.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relations dannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Kløverlykke Børnehus har vi fokus på at indrette læringsrum, så børnene oplever glæde ved at bruge deres krop, samt støtte og videreudvikle kroppens funktioner og bevægelser i både fri leg og i tilrettelagte fysiske udfordringer både gennem ro og bevægelse. Vi tænker bevægelse ind i mange af vores aktiviteter som en forudsætning for læring.

Vi er opmærksomme på, at vores rum og regler ikke sætter begrænsninger for barnet. For eksempel kan inde lege flyttes udenfor, og gangarealer bruges som motorikbaner.

Vi voksne har fokus på, hvor børnene er henne i deres motoriske udvikling, og derved støtte og bringe dem videre i deres motoriske udvikling og skabe nye udfordringer for børnene. Vi har i børnehuset to motorikvejleder, hvor vi jævnligt gør brug af deres kompetencer i form af råd og vejledning til udvikling af børnenes motoriske udvikling.

Legepladsen er indrettet meget kuperet, og giver børnene stor mulighed for at sanse og bevæge sig. Ved brug af legepladsen og naturen omkring os skabes der varieret bevægelsesmuligheder.

Desuden har vi en årlig tradition i juni måned for hele børnehuset, hvor vi har forskellige cykellege både på legepladsen men også på parkeringspladsen, som afsluttes hver gang med Tour de Kløverlykke.

I børnehuset har vi en heldagsmadordning, hvor der kan dannes grobund for sunde mad- og måltidsvaner. Der er mange gode rutiner i forbindelse med et måltid, der skal f.eks. dækkes bord, forberedes mad, hældes op, spises og ryddes af.

Måltiderne i Børnehuset foregår på stuerne, hvor vi sidder samlet ved borde med faste siddepladser. Det er med til at skabe ro omkring måltidet og skabe en hyggelig atmosfære, hvor der er mulighed for at understøtte mange forskellige færdigheder f.eks. finmotorik, grovmotorik og sprog.

Desuden høster vi fra naturen i årets løb sammen med børnene, og laver f.eks. æblegrød/kage, brombærmarmelade, hyldeblomstsaft/pandekage m.m.

Læringsmiljø 0 – 3,1 år:

Krop, sanser og bevægelse spiller en helt central rolle i børns udvikling. Læring og udvikling hænger sammen med kroppen og omgivelserne, derfor er der en tæt sammenhæng mellem det, vi oplever med vores sanser, og det vi husker.

Vi er meget opmærksomme på at skabe læringsmiljøer, så hverdagen tilrettelægges, så barnet får mange muligheder for at bruge sin krop og gøre sig erfaringer med den – eksempelvis tager vi vores store gymnastikmadras ud på stuen. Her lader vi børnene kravle op på bordet via en stol og derefter hoppe ned på madrassen. Vi havde blandet andet en dreng der startede med ikke at ville hoppe fra bordet ned på madrassen. Efter støtte og guiden fra den voksne endte drengen med at hoppe selv fra bordet.

Læringsmiljø 3,1 – 6 år:

Vores ture ud af huset, går ofte til den nærliggende skov, som byder på naturlige udfordringer, som styrker motorikken. Det kuperet terræn som indeholder træstammer vi skal over/under eller får lyst til at kravle op på, skrænter, broer og vandløb. Underlaget skifter efter årstiden, måske ligger der nye træer, der er fældet, eller vi kravler rundt efter bænkebidere i skovbunden. Skoven indeholder mange sanseoplevelser, vi lytter efter vinden i trætoppen, smager på brombær og mærker på vandløbets kolde vand.

Med tiden lærer børnene skoven godt at kende, og genoptager lege fra sidst de var der. Vi ser, at børnene styrker deres evne til, at klare de udfordringer, de møder på turen. De sætter ord på deres succes "Se nu kan jeg også springe over vandløbet". Børnene bliver styrket i deres selvopfattelse, får bedre kropsfornemmelse og opøver både fin og grov motorik.

Vi oplevede på sommerfuglestuen, at nogle børn havde motoriske udfordringer, som krævede ekstra opmærksomhed. Derfor inddrogede vi motorikøvelser, som en del af hverdagen. F.eks. afsluttede vi i en periode altid dagens planlagte aktivitet med at børnene slog koldbøtter, en tur i hængekøjen, eller hoppe ned fra højden. Vi ser nu, at børnene selv inddrager disse øvelser i deres lege.

På uglestuen ønsker vi, at alle børn skal have mulighed og glæde ved at bruge deres krop i forskellige sammenhænge. Nogle har brug for at blive motiveret ved at der er konkurrence, vi tager tid, når de skal løbe, eller springe længst eller højest. Andre har brug for spænding, ved at rutsje med hovedet først, kælke baglæns, klatre højest i et træ osv. Sommetider benytter vi os af faktorer de kender derhjemme fra, såsom iPads, computer og tlf. her finder vi øvelser ex. Yoga, eller afspiller musik de kan danse til, til fredagsdisco.

På uglestuen skal børnene lære at lytte til deres krop. F.eks. hvad tager de på ved de forskellige årstider, fryser jeg/har jeg det varmt! Ved spisesituationer lærer de at mærke sult/mæthed eller varme/kulde/konsistens, og desuden lære dem at være madmodige, at turde prøve nye smagsoplevelser

Vi vurderer hvert år, om det er muligt, at cykle med de kommende skolebørn til forskellige lokale områder og aktiviteter. Det er en kæmpe succes, børnenes selvværd stiger og de er meget stolte. Yderlige får børnene styrket deres grov motorik og balancen. Forældre har fortalt, at børnene har foreslået en smutvej, når de har cyklet i fritiden, og er blevet godt kendt på stisystemerne fra deres ture i børnehuset.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur. ”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Naturoplevelser udvikler børn på mange måder både følelsesmæssigt, kognitivt og fysisk. Arbejdet med udendørspædagogik er at kunne opfatte verdenen gennem sanserne – føle, snuse, smage og bevæge sig i naturen, at barnet aktivt udforsker naturen gennem alle sanserne. Det er en kilde til forundring og ny viden. En tur i skoven er ikke kun for at gå en tur, men at opleve, sanser og lære nyt om naturen og dens gang.

I Kløverlykke Børnehus er vi bevidste, at børnene lærer at bruge – og bevare naturen/ bæredygtighed i børnehøjde.

Vi deltager i de fastlagte projektuger fra Sønderborg Kommune med grøn generation, hvis det er muligt – samle affald, lave en affaldsfisk og gør brug af naturvejlederen, hvor der formidles viden om, hvordan vi behandler dyr og planter, og børnene lærer, hvordan vi passer på naturen og miljøet.

Læringsmiljø både ude- og indenfor tilgodeser, at børnene får erfaringer med eksperimenter med synke/flyde, tal og mængder, rum og form, kroppen, som tænkes ind i hverdagen i løbet af året.

Læringsmiljø 0 – 3,1 år:

På Mariehønestuen lavede vi forsøg med vand, hvad sker der når vand fryser?

Vi frøs noget vand, så vandet blev til en isklump, herefter fik børnene lov til at mærke, hvor koldt det var at røre ved isklumpen. Hvad sker der, når isklumpen er i varmen indenfor? Så smelter isen, og isklumpen er blevet til vand igen. Det gjorde et stort indtryk på børnene på stuen, og lang tid efter talte børnene om, at isklumpen er kold og var blevet til vand. Her får børnene kendskab til årsag, virkning og sammenhæng inden for naturvidenskaben.

Vores institution ligger i natur skønne omgivelser, som vi ofte benytter os af. Vi går ture med børnene ned til skoven og på de lokale stisystemer. Eksempelvis gik vi en tur i regnvejrs med en gruppe børn. Her kom vi til en stor vandpyt, som børnene var meget interesseret i. Vi lod børnene undersøge vandpytten, hoppe i det og løbe igennem den. Dette var en kæmpe fest for børnene.

Læringsmiljø 3,1 – 6 år:

På sommerfuglestuen har vi etableret et vildt bed, hvor børnene har haft blomsterfrø med hjemmefra. Børnene har været med til at vande og passe bedet.

Vi har haft et science forløb med fokus på vejret, som indeholdt mange forskellige aktiviteter/emner. F.eks. lavede børnene deres egen regnvandsmåler, som de fik med hjem. De lavede deres egen vindmåler – Hvad kan vinden gøre? De lavede faldskærme + flyvere, som blev afprøvet ude på legepladsen. Der blev lavet synke- flyde forsøg, hvor børnene selv fandt ting, som de undersøgte, om de kunne flyde eller ej. Under hele forløbet blev der læst forskelligt litteratur, f.eks. om vindfænomener – Vi læste og lavede forsøg om forskellige vejrfænomener f.eks. om tornadoer og orkaner.

På uglestuen har vi en årlig tur til Høruphav havn, hvor vi tager på krabbetur med hele gruppen. Inden vi tager afsted forbereder vi fiskekrabbestænger, som børnene selv er aktivt deltagende med til at lave fra bunden. Begrundelsen for turen ligger i at lære børnene om bæredygtighed i børnehøjde. Glæde, begejstring, samarbejde, fællesskab, samhørighed, deling af viden, spænding, er positive oplevelser de knytter til natur, udeliv og science.

På uglestuen benytter vi os af eksterne samarbejdspartnere såsom Vidensby. Her låner vi inspirationskasser, der tilbyder en masse eksempler, hvor de kan undersøge og eksperimentere, og selv have fingrene helt nede i emnet. Vi har fokus på science, og formidlingen af dette, så det bliver tilgængeligt for børnene, og at de får en naturlig nysgerrighed for deres omverden.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Det er vigtigt, at børnene får mulighed for at arbejde med forskellige materialer, hvor nogle er frit tilgængelig og andre kræver en voksen tilstede. Vi har løbende planlagte aktiviteter, hvor børnene har mulighed for at få kendskab til maling, tapetklister, modellervoks m.m. Det er muligt for børnene selv at være eksperimenterende med forskellige frit tilgængelige materialer såsom sakse, tusser, tape, perler eller udenfor med sand, vand og mudder.

I børnehavedelen bruges de digitale medier og digitale dimser i dagligdagen, der hvor det giver mening.

I dagligdagen er sang og sanglege en selvfølge både for børn og voksne. Der synges dagligt i alle forskellige sammenhænge, oprydning, samlingsstund, på legepladsen og på gåture

Vi gør meget ud af de forskellige traditioner, fx laver vi forskellige slags påskepynt, jule klip til juletræet, tager i kirke til jul, synger julesange/salmer. Mange af traditionerne som sommerfest, farvel-fest for kommende skolebørn, heldagstur for hele børnehuset, arbejdsfermiddage, julehygge med luciaoptog, lanternefesten, hvor forældre og familien inddrages så meget som muligt.

Vi vægter at skabe læringsmiljøer, hvor børnene i rollelege afspejler egne kulturer og erfaringer fx når de leger far, mor og børn, så genspejles det der ses hjemme.

Læringsmiljø 0 – 3,1 år:

Vi er gode til at bruge vores nærmiljø. Biblioteket tilbyder baby tjuhej, her mødes børn i vuggestuealderen. Biblioteket stiller en sangglad voksen til rådighed, så vi synger, danser, laver musik og har det sjovt. Når vi er til baby tjuhej, er børnene både tilskuere og aktivt deltagende. Dette øger børnenes engagement. Børnene holder meget af at tage til Baby tjuhej. Sangene er med til at udvikle deres ordforråd og derved også deres sprog. Dansen styrker og udvikler børnene motorisk, og herigennem får børnene større kendskab til deres krop. Børnenes fantasi og kreativitet stimuleres via sanglegene, vi synger. Endvidere er det en hyggestund som skaber stor glæde ved børn og voksne.

Læringsmiljø 3,1 – 6 år:

Vi havde i en to måneders periode et stort fælles tema i hele huset, som var kunst.

På sommerfuglestuen valgte vi at have fokus på, at børnene skulle bruge deres egne kreative evner for at lave et personligt kunstværk. Vi inddrogede forældrene ved at opfordre til at medbringe genbrugsmaterialer til børnenes kunstværker. Vi oplevede fordybelse, samspil børnene imellem og stor ejerskab til deres eget kunstværk.

På uglestuen tager vi højde for de tosprogede børn, og tilrettelægger forskellige aktiviteter, hvor forskellige modersmål kan indgå. F.eks. bruges it klemmer og it kasser, hvor børnene skal indtale diverse ord, eller invitere dem til at tage bøger eller andet med, som repræsenterer en anden kultur.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

I Kløverlykke Børnehus arbejder vi ud fra et årshjul, hvor der bliver udarbejdet smitte modeller for de større fælles projekter. Der sker hele tiden en løbende refleksion blandt personalet, hvis der opstår udfordringer, eller der måske skal laves små ændringer i processen, som opstår når personalet bliver opmærksomme på børnenes signaler og udsagn.

I Kløverlykke Børnehus har vi besluttet, at vi systematisk vil arbejde med feedback i personalegruppen til personalemøder. Personalet vil på skift bede om feedback på en given situation eller problematik, som drøftes og reflekteres over til et personalemøde i fællesskab.

Yderligere er der blevet udarbejdet en fast dagsorden til stuemøderne, og hvor til møderne udfyldes faste evalueringsmodeller for de planlagte små aktiviteter eller nye tiltag.

Desuden gør vi jævnligt brug af inklusionspædagogerne, som også giver feedback / råd og vejledning til både personalet/ det enkelte barn / på børnestruktur m.m.

Synlighed i huset – børnenes kunst vises rundt i huset, små forsøg udstilles, billeder på AULA og rundt i huset, som er grobund for dialog med forældrene om barnets udvikling m.m., og synlighed af dagligdagen på AULA via foto eller kort fortælling af ugens forløb

I form af en behovs- eller den årlige forældresamtale er det kontaktpædagogens ansvar at følge op på barnets trivsel og udvikling i samarbejde med forældrene.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

Vi afsætter tid til evaluering af den pædagogiske læreplan hvert andet år til den fastlagte pædagogiske dag.

Vi ønsker, at vores læringsmiljøer skal være tilpasset læreplanstemaerne men også at læringsmiljøerne tilpasses så der skabes trivsel og udvikling hos den børnegruppe som er i børnehuset.

TOPI er også en form for evaluering af det enkelte barn, og får os til at forholde/evaluere vores eksisterende læringsmiljøer. Hvad skal vi justere/ændre, og hvordan vi kan tilgodese barnets udvikling, trivsel og dannelse i det enkelte læringsmiljøer?

Alle personaler i Kløverlykke børnehus er i gang med et udviklingsarbejde, VIA forløb, der har til formål, gennem et inkluderende perspektiv, at så vidt muligt øge livskvaliteten for børn og unge med særlige behov. Forløbet skal knyttes an til Sønderborg kommunens børne- og ungepolitik samt lovgivningen på dagtilbudsområdet, den styrkede pædagogiske læreplan. Dette forløb skulle gerne give personalet nye redskaber til pædagogisk praksis og implementering af Kløverlykke børnehus' egen evalueringskultur, som højner vores faglighed og daglig praksis.